*מיבמו בזיו מינה. עד שכופין אותו לחלוץ ניכפנו לייבם? אמר רב בשגיטה יוצא מתחת ידה, מיתיבי יבמה שאמרה בתוך שלשים יום "לא נבעלתי" בין שהוא אומר "בעלתי" בין שהוא אומר "לא בעלתי" כופין אותו שיחלוץ לה, לאחר שלשים יום מבקשין הימנו שיחלוץ לה, היא אומרת "נבעלתי" והוא אומר "לא בעלתי" הרי זו יוצאה בגט, הוא אומר "בעלתי" והיא אומרת "לא נבעלתי" אע"פ שחזר ואמר "לא בעלתי" צריכה גט וחליצה? אמר רבי אמי: צריכה חליצה עם גיטה. רב אשי אמר: התם גט לזיקתו והכא גט לביאתו. הנהו שנידהם מודים דאתו לקמיה דרבא, אמר להו רבא "חלוצו לה ושרו לה תיגרא" אמר ליה רב שרביא לרבא והתניא "צריכה גט וחליצה"! אמר ליה *אי תניא תניא. בעא מיניה הון בריה דרב נחמן מדרב נחמן: צרתה מהו? אמר ליה וכו' מפני שאנו כופין ומבקשין תיאסר צרה: הנודרת הנאה וכו': תנן התם בראשונה היו אומרים שלש נשים יוצאות ונוטלות כתובה האומרת טמאה אני לך, השמים ביני לבינך, נטולה אני מן היהודים. חזרו לומר שלא תהא אשה נותנת עיניה באחר ומקלקלת על בעלה אלא האומרת "טמאה אני לך" תביא ראיה לדבריה "השמים ביני לבינך" יעשו דרך בקשה "נטולה אני מן היהודים" יפר חלקו ומשמשתו ותהא נטולה מן היהודים. איבעיא להו "נטולה אני מן היהודים" ליבם מהו: מי מסקה אדעתה דמיית בעלה ונפלה קמי יבם או לא? רב אמר יבם אינו כבעל ושמואל אמר יבם הרי הוא כבעל, אמר אביי כוותיה דרב מסתברא דתנן הנודרת הנאה מיבמה בחיי בעלה כופין אותו שיחלוץ ואם איתא דמסקה אדעתה מבקשין

רש"י

מיבמו בזיו · בוש הימנה: בשגיטה יוצא · שנתן לה גט וקס"ד גט גמור לביאתו הוא: היא אומרת נבעלתי · לאחר שלשים קאי: יוצאה בגט · אם בא להוציאה די לה בגט דהיא נאמנת, דכולי האי לא מוקים: צריכה גט לביאתו · משום דאמר בעלתי ולאחר שלשים יום איהו מהימן: וחליצה · משום דהיא שויתה לנפשה חתיכה דאיסורא ומדקאמר צריכה גט מכלל דבאין לה גט עסקינן ואפילו קתני רישא "כופין לחלוץ", ניכפינהו לייבם: אמר רבי אמי · לעולם בשגיטה בידה והכי קאמר צריכה חליצה עם גיטה ואע"פ דקתני, אמבקשים קאי, וה"ק ואע"פ שחזר ואמר "לא בעלתי" דאיכא למימר כופין הואיל ומודה אפ"ה אין כופין אלא צריכה חליצה ואי לא בעי למיחלץ לא כייפינן דסמכינן אדיבוריה קמא הואיל ולאחר שלשים יום הוא: רב אשי אמר · לעולם צריכה גט אחר לבד גט הראשון דהתם גט לזיקתו ונפסלה עליו לפיכך לא נכפינן לייבם וכיון דאמר "בעלתי" צריכה גט לביאתו דיש ביאה אחר הגט והשתא מסתברא "אע"פ" דקתני ה"ק ואע"פ שחזר ואמר "לא בעלתי" ואיכא למימר לא תיבעי גט אלא חליצה אפ"ה בעיא גט: שניהם מודים · שלא נבעלה ומעיקרא אמר בעלתי: הון · כך שמו: צרתה מהו · יבמה שכנסה היבם ונפטרה צרתה ואמרה יבמה לאחר זמן "לא נבעלתי" מהו ליאסר צרתה מפני דיבורה של זו: מפני שאנו כופין ומבקשים · לצרה, דאיהי שויתה לנפשה "חתיכה דאיסורא" נאסרה צרתה, (א) ודאי לא מיתסרא דתזקה הכונס את האשה בועל לאלתר: האומרת טמאה אני לך · אשת כהן שאמרה לבעלה נאנסתי דאיתסרא עליה וכתובתה לא מיפסדה ובאשת כהן מוקמינן לה בפרק בתרא דנדרים: השמים ביני לבינך · גלוי וידוע לפניו שאינך נזקק לי כדרך בני אדם ואין איש עד להוכיח בין שנינו: נטולה אני מן היהודים · נדרה היא שלא תיבעל ליהודים ומדאסרה נפשה אכולי עלמא ש"מ תשמיש קשה לה ואנוסה היא לפיכך נוטלת כתובתה: נותנת עיניה באחר · ותלך למקום שאין מכירין בה ובנדרה, ותנשא לו: תביא ראיה לדבריה · ואם לאו לא כל כמינה דאסרה נפשה עליה: יעשו דרך בקשה · (ג) (ובעל) ולהתנהג בה מנהג יפה: ליבם מהו · מי אסירא ליבם מפני נדר זה שנדרה בחיי בעלה או לא: מי מסקה אדעתה דמיית בעלה · בלא בנים ונפלה קמי יבם ונדרה נמי אדעתא דידיה ובעל לא הפר אלא לחלקו ויבם נמי לא מצי מיפר שאפי' בעל אין מיפר בקודמים, ואסורה לו: או לא אסקה אדעתה · ולא נדרה זו אלא לאסור עצמה על כל מי שמותרת לו ע"י גירושי בעלה ולהפיס דעתו של בעל שלא יחשדנה בנותנת עיניה באחר כדי שיחרצה לגרשה אבל איבם שאסורה לו ועומדת אפי' אחר גירושין לא נתכוונה ומותרת לו אם מת בעלה ולא גירשה: אינו כבעל · שיהא צריך להפר כבעל דאדעתא דבעל נדרה וצריך הוא להפר אבל ליבם מותרת בלא הפרה:

תוספות

היא אומרת נבעלתי והוא אומר לא בעלתי יוצאה בגט · פי' בקונט' דלאחר שלשים יום קאי וכן נראה דומיא דסיפא דהוא אומר בעלתי והיא אומרת לא נבעלתי אעפ"כ צריכה גט וחליצה והיינו דוקא אחר שלשים דבתוך שלשים משמע ברישא דאינה צריכה גט דקתני כופין אותו שיחלוץ ולא קתני וצריכה גט וה"ה דהך בבא נמי דהיא אומרת נבעלתי אלאחר שלשים יום קאי אבל בתוך שלשים יום צריכה חליצה דאי אתוך שלשים נמי קאי ליתנייה נמי לעיל גבי תוך שלשים שלא נטעה להעמידה דוקא אלאחר ל' כמו סיפא ולפי זה לא יתכן הא דאמר בסמוך וכי מפני שאנו כופין ומבקשים נאסור צרתה ופירש בקונט' וכן ר"ח וכי מפני שאנו כופין בתוך שלשים ומבקשים אחר שלשים נאסרה צרתה ואמאי שריא צרתה בתוך שלשים הא איהי נופה כי אמרה נבעלתי בתוך ל' בעיא חליצה וכ"ש צרתה דלא קים לה בבעילה כמותה שיש לנו לאוסרה בלא חליצה אלא נראה דצרתה לא שריא בסמוך אלא אחר ל' דוקא וכופין היינו כי אמר בעלתי וחזר ואמר לא בעלתי דומיא דסיפא דברייתא אבל כשלא אמר מתחלה בעלתי אלא שניהם מודים מתחלה ועד סוף שלא בעל אפילו אחר ל' לא שריא צרה דהא משמע בסיפא דוקא כשאמר מתחלה בעלתי צריכה גט אבל אם אמר מתחלה לא בעלתי אינה צריכה גט ולא יתכן שתהא מותרת הצרה כששניהם מודים שלא בעל ולהחזיקה כודאי בעולה כיון דאיהי לא בעיא גט ומיהו י"ל דאיהי נמי בעיא גט אפי' שניהם מודים שלא בעל והא דנקט והוא אומר בעלתי וחזר ואמר כו' ה"ה אפי' אמר לא בעלתי בעיא גט אלא לא נקט אמר בתחלה בעלתי אלא לאשמועינן דאפי' הכי כופין אותו לחלוץ ולא כמו שפירש בקונטרס ור"ח דאין כופין ועוד יש לפרש דבסמוך שריא צרתה אפי' תוך שלשים כמו שפירש בקונטרס ור"ח והוא אומר לא בעלתי קאי נמי אתוך שלשים וכן סיפא דהוא אומר בעלתי קיימא נמי אתוך ל' ואפי' שניהם מודים שלא בעל צריכה גט בהדי חליצה אפי' תוך שלשים ולאו דוקא נקט הוא אומר בעלתי כדפי' ורישא דקתני כופין אותו לחלוץ ה"ה דגט נמי בעיא כדקתני בסיפא אלא אכתי לא אתא לאשמועינן תקנתא דגט בהדי חליצה אלא דין כפייה ובקשה דחליצה ומתוך שתי הלשונות שפר"י נראה לאסור הצרה עד לאחר שלשים יום אם לא יודו שניהם שבעל ולהצריך גט לכונסה אפי' תוך שלשים אפי' שניהם מודים שלא בעל:

אמר ר' אמי · לא בעי לאוקומי הך משנה כמשנה אחרונה (לעיל דף לט:) דמלות חליצה קודמת ולכך כופין לחלוץ דאמתני' קאי ומתניתין לאיירי בדיני ייבום לפי משנה ראשונה קיימא:

אמר רבי אמי צריכה חליצה עם הגט · פי' גיטה שהיה כבר ואם תאמר וא"כ מאי הא דקתני ואע"פ שחזר ואמר לא בעלתי צריכה גט וחליצה אדרבה זה הטותנת דכיון דלא בעל צריכה חליצה ויש לומר דהכי קאמר אע"פ שאמר לא בעלתי צריכה להיות בידה גיטה נראה כי לא תוכל להנשא על פי חליצה בלבד · ר"י:

השמים ביני לבינך · פי' בקונטרס גלוי וידוע לשמים שאין מזקק עמי כשאר בני אדם ולא נהירא דבשלהי נדרים (דף צא·) מפרש בגמרא בהדיא דהיינו שאינו יורה כחץ: יעשו דרך בקשה · פר"ת יתפללו למקום ויתן להם בנים ור"ח פי' יעשה סעודה ויפייסה וכן בירושלמי: איבעיא להו נטולה אני מן היהודים מהו ליבם · פי' בקונטרס מי אסורה ליבם משום נדר זה דמסקה אדעתה דמית בעלה ונפלה קמיה ואסורה לו או לא מסקה אדעתה ולא אסרה נפשה איבם וקשה לר"י על פירושו דפשיטא דאסרה נפשה אכל היהודים ועוד מאי אינו כבעל אינו כשאר אדם מיבעי ליה ועוד מאי קאמר ש"מ כופין כרב והלא היא מותרת לו על כן נראה לו לפרש דמיבעיא ליה אי מסקה אדעתה לאסור נפשה על היבם ומבקשין לחלוץ או שמא לא עשתה כדי לאסור עצמה על יבמה כמו על בעלה וקאמר רב יבם אינו כבעל דלא מסקה אדעתה לאסור עצמה איבמה כמו על בעלה ולכך כופין שיחלוץ לה ושמואל אמר יבם הרי הוא כבעל ומבקשין שיחלוץ דמסקה אדעתה לאסור עצמה אף על יבמה · כן נראה לי עיקר לפי שטה זו:

הדרן עלך בית שמאי